

A HÁBORÚ ÉS BÉKE ORVOSI MEGVILÁGÍTÁSBAN

AZ ORVOSI SZOCIOLÓGIA VÁZLATA

ÍRTA

HUZELLA TIVADAR

BUDAPEST, 1923
EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS
RÉNYI KÁROLY

TARTALOM.

	Oldal
Előszó.	3
Bevezetés. Az orvos viszonya a háborúhoz. A háború mint a társadalom szervezetének betegsége. Az orvos szerepe a társadalomban. Az orvosi szociológia tárgya	11
I. Az orvos hivatásáról. Az orvosi hivatás alapeszméje. Az élet principiuma	17
II. Az orvos tudománya és művészete. Az orvos egyénisége, tehetsége és személye	19
III. Az orvosi hivatás tendenciája a háborúval szemben. Az orvosi szellem, az orvosi erkölcs kiterjesztése a társadalomra. Az orvos tendenciájával ellentétes felfogások és intézmények. Az orvos a háborúban. Az orvos és a katona ellentéte. A katonaorvos. Az orvos hazafisága. Az orvos mint békeközvetítő. Az orvosi hivatás szelleme a kereszténység szellemével azonos. Krisztus mint orvos. A keresztény egyház és a háború. A közfelfogás megváltozása az új korszak kezdetén. A szeretet ereje. A társadalom orvosa. A kereszténység reneszánsza	24
IV. Az orvostudomány és a szociológia. Az orvostudomány és a társadalmi tanok párhuzamos fejlődése, analógiája. Primitív felfogásaink a társadalom betegségeiről. A politika a kuruzslók korát éli. Comte. Az orvostudomány és a szociológia találkozása az egyén fogalmában. Szociológiai rendszerek. A szociológia biológiai irányai. Spencer, Hertwig. A természettudományi megismerés határai. Az élet, a béke, a betegség, a háború megismerése	43
V. Az élet küzdelme. A létért való küzdelem. Az élet és a halál. A tarkítás törvénye a természetben . .	54

- VI. **A társadalom élete és halála. Az utolsó ítélet.** Az élet és a halál principiuma a vallásokban. Az utolsó ítélet hitének mechanikai értelmezése és biológiai magyarázata 57
- VII. **Az emberi küzdelemről.** A materialista tudomány és a keresztény világnézet ellentétes felfogása. Az ellenség megbecsülése. Az ember sajátos szellemi küzdelme. A nyers erő primitív küzdelme 59
- VIII. **Az egészség és a betegség — a béke és a háború.** A betegség és a megbetegedés definíciója. A háború mint betegség. A háború és a járványok analógiája. A háború betegségének feltételei 65
- IX. **A struktúra és a funkció.** A morfológia, a fiziológia és a biológia definíciója. Az élet megismerése a tudományban. A tudományos és a művészi szempont. A bölcsesség 68
- X. **Adatok a társadalom morfológiájához.** Az élő szervezet strukturaváltozásainak értelmezése a mechanika alapján. A máj szerkezetének kóros elváltozásai. A társadalom békés és háborús strukturájának mechanizmusa. A rész és az egész, az egyén és a köz viszonya. Az egyéniség elfajulása mint a háború feltétele 70
- XI. **A háború feltételei az egyénben.** Az egyéni konstitúció és diszpozíció. Az ember mint a háború okozója. A békés polgár és az ellenség. Az egyéniség ereje a béke feltétele. A tömegbeverődés. A társadalom szerveinek kórrelációja és antagónizmusa 83
- XII. **Az ember egyénisége.** Az egyéniség. A sokoldalúság. A szürke átlagember. A tömeg. Egyenlőség-szabadság-testvériség 87
- XIII. **A közvélemény.** Az erkölcs. Az igazság. A divat. A jó és rossz. A közvélemény mechanizmusa 93
- XIV. **Adatok a társadalom fiziológiájához.** Az ember békés és háborús funkciói. Az ember visszafejlődése a háborúban. Az ellenség működése. A béke bűne és a háború erénye. A háború kiváltó okai. A háború elemei. A társadalmi munkamegosztás.

- A kölcsönösség. A kultúra. Az erőszak. A ceremónia és illúzió. Az ember útja a háborúban a kannibalizmus felé 97
- XV. **Az ember játéka, munkája, békés és háborús küzdelme.** A játék, a sport, a munka és a küzdelem definíciója, átmeneti szervezetük és átalakulásuk háborúvá. 108
- XVI. **A nők szerepe a háborúban.** Az emberpár. A nemi különbségek. A férfi és a nő társadalmi vonatkozásai. A két nem kölcsönös testi és szellemi megtermékenyítése. A női szellem és a férfi szellem. A nők inspiráló hatása, szellemi befolyása a férfiakra. A nők hatalma. A házasság. A férfi és a nő különválása. A feminizmus. 112
- XVII. **Az ember a tömegben.** A tömegpszichológia eredményei. Az egyén lealacsonyodása a tömegben. A társadalom kóros szervezetének algebrai, geometriai és kémiai kifejezése. A lelki fertőzés. A szuggesztíó. A tömeg vezetői 116
- XVIII. **A háború egyéniségei.** A háború előmunkásai. Az emberfajták különbözősége. Az emberi ellenség. A háború helytartói 123
- XIX. **Adatok a hadsereg pszichológiájához.** A békés és a háborús hadsereg. A katonai kiképzés, a hipnotizálás és a dressura analógiái. Elmebajok tünetei az elmebetegségek kórformáiban, a lelki epidémiákban és a háborús hadseregben. A háborús téboly. A háború vonatkozásai a lelki epidémiákhoz 127
- XX. **A nemzet, az állam és a nemzetköziség.** Az egyén viszonya a nemzethez és az államhoz. A nemzet és az állam ellentéte. A nemzeti állam és a háborús állam. Az állam kóros megnövekedése a nemzet rovására. A katona és a hivatalnok. A nemzetköziség fogalma. A nemzetbontó internacionálék. A „vas“-internacionale 135
- XXI. **A háború és a forradalom organizációja.** A külháború és a forradalom. Az emberölési hajlam. Az emberölés szurrogátumai. A hóhér, a mészáros és a vadász mestersége. A háború gyűlölete. A há-

	Oldal
ború államközi szervezete. Az elhárító politika. A békés államszervezet átalakulása háborússá. Az osztályharc és a háború	150
XXII. A háború betegsége. Összefoglalás. A háború tényezői. Az emberi tulajdonságok elfajulása a háborúban. A kóros patriotizmus. A háborús közvélemény. A háborús korszak. A háború és kommunizmus rokonsága	164
XXIII. A háború gyógyítása. A pacifizmus módszerei. Az orvosi pacifizmus. A béke fenntartása nem az állam feladata. Az egyén gyógyítása. A szocializmus, kommunizmus tanainak és az evangéliumnak eszméi	175
Prognózis	184
